

Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu
ettepanekud metsanduse probleemide lahendamiseks
sisendina metsanduse arengukava 2030 huvirühmade töösse

Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu peamine eesmärk metsanduse arengukava 2030 raames on saavutada **mesinduse kui majandusharu ning ökoloogiliselt olulise teguri teadvustamine metsanduse kontekstis**. Hetkel puuduvad mesindusega seotud probleemikirjeldused sisendmaterjalidest täielikult, ometi on mets ülioluline nii meetoodangu korjebaasina, taimekasvatuse seisukohalt vajaliku tolmeldusfooni toetajana kui ka kimalaste ja erakmesilaste populatsiooni säilitajana.

Suurt osa Eesti pindalast kattev mets on mesinduseks ja mesilaste säilimiseks vajalik puhas ning tulus nektari ning õietolmu korjema.

Teeme ettepanekuid kolmes probleemrühmas:

- 1) Metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt

Probleem nr K.6.13 (majanduse töörühm) Puuduvad uuringud metsa nn kõrvalkasutuse majandusmõjudest ja selle võimalustest.

Probleem nr K.6.14 (sotsiaaltöörühm) Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud

Probleem nr K.6.30 (sotsiaaltöörühm) Ühiskonna teadlikkus metsatööstuse rollist heaolu loomisel on madal

Kuna Eestis puudub siiani terviklik lähenemine biomajandusele, käsitletakse erinevate majandusharude ressursse kitsalt vastava majandusharu siseselt. Metsandus ja mesindus on sellest hea näide: metsast (sh. uuenev mets) mesilaste poolt kogutud ja töödeldud mesi ja õietolm on metsasaadused, seega tuleb mesindusest saadav lisaväärtus arvestada metsast saadava lisaväärtuse hulka. Tulu mesindusest saadakse vastandumata metsamajanduse raide- ja kasvutsüklitele (nt raiesmikud on kõrge meetootlusega). Samuti ei ole mesindustegevus keskkonda koormav, vaid läbi tolmeldustegevuse hoopis soodustav. Eesti mesinduse areng metsades suurendab Eesti maapiirkondade hõivepotentsiaali – seda nii läbi noorte ettevõtlustegevuse kui suuremate mesilate vajaduse palgatöötajate järgi.

Ettepanek: Riiklikul tasemel (sh metsanduse arengukavas) teadvustada mesindus kui lisaväärtust tootev ning tööhõive kasvu tagav metsamajanduse osa, mis ei vastandu metsakasutuse teistele sektoritele ning mille keskkonnamõju on positiivne. Sellisena väärivad mesinduse roll metsas täiendavaid uuringuid ning arendustegevusi, mida saab riik teha koostöös mesindus-, metsandus- ja keskkonnaorganisatsioonidega.

- 2) Metsanduse infrastruktuur vajab keskkonnanõuetega kooskõlas olevat korrastamist

Probleem nr K.3.9 (majanduse töörühm) Olemasolevate teede halb seisund takistab metsakasutust

Probleem nr K.3.10 (sotsiaaltöörühm) Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud

Ideaalne mesindusplats metsas on ca 5x10 meetrit ristkülik, mille pikem külg ida-lääne suunaline ja mis on avatud päikesele, ent suletud ida- ja põhjatuulte eest. Plats asub

liikluseks kasutatavatest metsateedest 15+meetrit eemal, on pinnatud sissesõiduga ja ligipääsetav autoga (kuni B kategooria kaubaauto) mesindushooaja kestel (aprill-oktoober). Selliseid platse metsas leidub, kuid ligipääsetavus nendeni on paiguti problemaatiline. Nii jääb korjema potentsiaal kasutamata ja metsast lisaväärtus saamata.

Ettepanek: Teadvustada metsaomanikele mesilagruppidele kohtade loomise potentsiaal. Soodustada väljarenditavate mesindusplatside loomist Riigimetsa Majandamise Keskuse taristuprojektide osana (tuletõrjeteikide külgede laiendused; metsaveoautode ümberkeeramise kohtade laiendused, iga kvartali järgsed üle kraavide mahasõitude kohtade täiendavad taskud vms) või mesiniku ja kohaliku metsaülema koostöös (luuakse ligipääsetav plats koostöös pikaajalise lepingu alusel).

3) Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust sellele on ebapiisav.

Metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid.

Probleem nr K.4.7 (ökoloogia tööühm) - Pärast raieid metsa säilik- ja põlispuude jätmise praktikad ei ole piisavad metsaelustiku säilimiseks tulevases metsapõlvkonnas

Mesilaste arenguks on oluline teatud liiki puude ja põõsaste massiivi säilimine metsades. Metsa raidel üldjuhul neid puude ja põõsaste liike (pajud, remmelgad, sarapuu, vaher) ei säilitata. Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt korraldatud raidetööl on reegel, et avamaastiku äärde ja veekogude serva tuleb kasvama jätta sealsed looduslikud kooslused. Sama aga ei kehti metsateede kraavide äärsetes servakooslustes.

Ettepanek: Viia Eesti metsamajandamise ja raiete korraldamisesse põhimõte, et kasvanud metsale iseloomulikud kooslused jäetakse raideala servakooslustesse läbivalt, sh metsateede/kraavide äärtesse.

Lugupidamisega

(digiallkirjastatud)

Mart Kullamaa

Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu juhatuse esimees